

Súd: Okresný súd Veľký Krtíš
Spisová značka: 13P/60/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6221200126
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tomáš Minárik
ECLI: ECLI:SK:OSVK:2022:6221200126.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Veľký Krtíš sudcom JUDr. Tomášom Minárikom vo veci starostlivosti o maloleté deti: F. W., M.. XX. XX. XXXX, L. W., M.. XX. XX. XXXX a C. W., M.. XX. XX. XXXX, Q. W. P. XXX, zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, deti matky: C. G. Q., M.. XX.XX.XXXX, A. Q. W. P. XXX, U. L. P. XX A., XXX XX C., M. a otca: L. W., M.. XX. XX. XXXX, Q. W. P. XXX, za účasti Okresnej prokuratúry Veľký Krtíš, o návrhu otca na zvýšenie výživného, o návrhu matky na zverenie maloletých do jej osobnej starostlivosti a o návrhu M. W., M.. XX.X.XXXX, A. Q. B., A.Č.. W. P. XX, na zverenie maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletej F. výživným v sume 125,00 Eur, na výživu maloletého L. výživným v sume 125,00 Eur a na výživu maloletej C. výživným v sume 85,00 Eur mesačne, vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred k rukám otca, počnúc dňom 22. 01. 2021 do 18. 08. 2021.

II. V prevyšujúcej časti súd návrh otca na zvýšenie výživného z a m i e t a .

III. Zročné výživné od 22. 01. 2021 do 18. 08. 2021 na maloleté deti vo výške 1 614,32 Eur súd matke p o v o ľ u j e splácať v pravidelných 100,00 Eur mesačných splátkach, vždy do 25-teho dňa v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom sa stane toto rozhodnutie právoplatné, s tým, že v prípade nezaplatenia čo len jednej zo splátok sa stane splatným celý zostatok dlhu.

IV. Súd z v e r u j e maloleté deti W.É. do náhradnej osobnej starostlivosti M. W., M.. XX. XX. XXXX, ktorá je o p r á v e n á a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletých v rovnakom rozsahu ako ju vykonávajú rodičia, a má právo zastupovať maloletých a spravovať ich majetok v bežných veciach.

V. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej F. výživným v sume 70,00 Eur, na výživu maloletého L. výživným v sume 70,00 Eur a na výživu maloletej C. výživným v sume 50,00 Eur mesačne, so splatnosťou vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce a sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, počnúc dňom 26. 08. 2021.

VI. Zročné výživné od 26. 08. 2021 do 25. 02. 2022 na maloleté deti vo výške 1 176,77 Eur súd otcovi p o v o ľ u j e splácať v pravidelných 50,00 Eur mesačných splátkach, vždy do 25-teho dňa v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom sa stane toto rozhodnutie právoplatné, s tým, že v prípade nezaplatenia čo len jednej zo splátok sa stane splatným celý zostatok dlhu.

VII. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletej F. výživným v sume 110,00 Eur, na výživu maloletého L. výživným v sume 110,00 Eur a na výživu maloletej C. výživným v sume 70,00 Eur mesačne, so splatnosťou vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce a sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, počnúc dňom 26. 08. 2021.

VIII. Zročné výživné od 26. 08. 2021 do 25. 02. 2022 na maloleté deti vo výške 1 276,78 Eur súd matke p o v o ľ u j e splácať v pravidelných 100,00 Eur mesačných splátkach, vždy do 25-teho dňa v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom sa stane toto rozhodnutie právoplatné, s tým, že v prípade nezaplatenia čo len jednej zo splátok sa stane splatným celý zostatok dlhu.

IX. Týmto dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 7P/69/2018-51 zo dňa 20. 06. 2018 a rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 7P/22/2014-31 zo dňa 07.04.2014 v časti týkajúcej sa výživy a osobnej starostlivosti maloletých detí.

X. Súd návrh matky na zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti z a m i e t a

XI. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Podaným návrhom sa otec domáhal zvýšenia výživného na mal. deti W., F., M.. XX. XX. XXXX (t.j. vo veku XX r.), L., M.. XX. XX. XXXX (t. č. vo veku necelých XX r.) a C., M.. XX. XX. XXXX (t.č. vo veku necelých X r.) zo sumy 40, 40 a 35 Eur na sumu 130 Eur na každé dieťa na tom skutkovom základe, že v čase poslednej úpravy mal. F. a mal. L. chodili len na prvý stupeň základnej školy a mal. C. do školy ešte ani nechodila. Od poslednej úpravy došlo k podstatnému nárastu výdavkov na ošatenie, stravu a na ostatné veci spojené s ich vývinom.

2. Dňa 5.8.2021 bol na tunajší súd podaný návrh matky mal. detí na ich zverenie do jej osobnej starostlivosti (o ktorom sa viedlo konanie pod sp. zn. 14P/73/2021) na tom skutkovom základe že deti žijú v nevhodných podmienkach bez vody a sociálneho zariadenia, že nemajú svoju izbu a školské pomôcky, že otec nezabezpečuje starostlivosť o tieto deti a túto starostlivosť o ne zabezpečuje mal. F.. K svojim pomerom uviedla, že býva v Nemecku, má trojizbový byt a vyhovujúce podmienky pre deti. Uznesením č.k. 13P/60/2021-58 zo dňa 19.8.2021 súd spojil obe pred ním prejednávané veci na spoločné konanie, ktoré bolo ďalej vedené pod sp. zn. 13P/60/2021.

3. Dňa 23.8.2021 podala M. W., M.. XX.X.XXXX, ktorá je manželkou otca mal. detí, návrh (vedený pod sp. zn. 13P/81/2021), ktorým sa domáhala, aby súd mal. detí zveril do jej náhradnej osobnej starostlivosti na tom skutkovom základe, že otec mal. detí, ktorému boli tieto deti naposledy zverené do osobnej starostlivosti, bol vzatý do vyšetrovacej väzby, matka detí žije v Nemecku a s deťmi nemá žiadny vzťah a ani kontakt. M. W. žije s otcom maloletých detí a s maloletými deťmi v jednej domácnosti. Zabezpečuje starostlivosť o mal. deti, deti sú na ňu zvyknuté a emočne naviazané. Zároveň podala aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na zverenie maloletých do svojej dočasnej starostlivosti, ktorý odôvodnila rovnakými okolnosťami. Uznesením č. k. 13P/60/2021-84 zo dňa 10.1.2022 súd spojil veci vedené pod sp. zn. 13P/60/2021 a pod sp. zn. 13P/81/2021 na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. 13P/60/2021.

4. Uznesením č.k. 13P/81/2021-16 zo dňa 26.8.2021 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloleté deti zveril do dočasnej starostlivosti M. W..

5. Otec v rámci svojich písomných vyjadrení nesúhlasil so zverením mal detí do osobnej starostlivosti ich matky. Poukázal pritom najmä na skutočnosť, že deti od malička vychovával on, že v jeho domácnosti majú vytvorené zázemie, v okolí majú kamarátov i svoju rodinu. Navrhol, aby súd dočasne maloleté deti zveril do náhradnej osobnej starostlivosti M. W.. K osobnej situácii matky navyše dodal, že táto žije v M. P. Z. Q., ktorý je narkoman a z tohto dôvodu má zákaz priblíženia aj k svojim vlastným deťom.

6. Matka v písomných vyjadreniach nesúhlasila s návrhom otca na zvýšenie výživného s odôvodnením, že nie je zamestnaná, je na sociálke, učí sa nemecký jazyk, čo jej platí štát. Výživné platí v sume 100 Eur plus pravidelne posiela deťom balíky. Veci z balíkov však otec s M. W. predajú a deti z týchto vecí nemajú nič. Tiež poukázala na to, že deti sú voči nej manipulované. Poprela, že by jej manžel Z. Q. bol narkoman. Naopak, uviedla, že otec detí bral marihuanu, lekársky toluén a aj tvrdšie drogy. Zároveň má problémy s alkoholom.

7. Súd vo veci nariadil pojednávanie na 25.2.2022, z ktorého neúčasti sa matka ospravedlnila s odôvodnením, že nemá dostatok finančných prostriedkov na cestu na pojednávania. Uviedla, že keď povypláca všetko, čo potrebuje, na nič poriadne jej neostane a ledva vyžije. Matka nežiadala súd o odročenie pojednávania a preto súd aj s poukazom na §§ 30 a 31 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“), v zmysle ktorých po začatí konania postupuje súd tak, aby bola vec v čo najkratšom čase prejednaná a rozhodnutá, a to aj vtedy, ak sú účastníci nečinní, vec prejednal a rozhodol aj v neprítomnosti matky mal. detí.

8. Otec na pojednávaní uviedol, že bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody dňa 19. 02. 2022. Doma bude do 09. 03. 2022. Podľa jeho názoru najlepším riešením pre mal. deti je, aby ostali v starostlivosti M. W., na ktorú sú zvyknuté. Uviedol, že s M. W. tvoria pár už desať rokov. Zotrval aj na svojom návrhu na zvýšenie výživného na mal. deti.

X. M. W. na pojednávaní trvala na zverení maloletých do svojej náhradnej osobnej starostlivosti. Zároveň uviedla, že odkedy bol otec vo výkone väzby resp. vo výkone trestu odňatia slobody, výživné na mal. deti nezasielal.

10. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že maloleté deti sa za tie roky už naučili ako majú vypovedať pred štátnymi orgánmi. Vo svojej podstate však u matky v Nemecku nikdy neboli, matka nemá ani nejaký skutočný záujem o tieto deti, preto navrhol, aby boli deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti a aby bol návrh matky zamietnutý. Otázku výživného ponechal na zváženie súdu.

11. Zástupkyňa okresnej prokuratúry považovala návrh na zverenie detí do náhradnej osobnej starostlivosti za dôvodný, už len z toho titulu, že otec má nastúpiť na výkon ochranného liečenia, zároveň u M. W. sú splnené všetky predpoklady na zabezpečenie riadnej starostlivosti o tieto deti. Deti k nej majú dobrý vzťah, stará sa o nich dlhodobo. V tejto súvislosti navrhla návrh matky zamietnuť, keď deti sú s matkou len v sporadickom kontakte, s touto dobrý vzťah nemajú. Matku navrhla zaviazat' prispievať na výživu mal. detí výživným vo výške 100,00 Eur na mal. C., a na ostatné deti vo výške po 120,00 Eur. Návrh otca na zvýšenie výživného navrhla zamietnuť nakoľko tento má nastúpiť na protialkoholické liečenie.

12. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom otca a M. W., zisťovaním názoru maloletých detí, oznámením na č. l. 47-48 spisu, správou z prešetrenia pomerov na č. l. 97 spisu, uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 13P/81/2021-16 zo dňa 26. 08. 2021, uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 0Tp/161/2021 zo dňa 21. 08. 2021, zo spisu Okresného súdu Revúca č. k. 6P/31/2020 oboznámením rozsudku zo dňa 10. 09. 2020, správy z prešetrenie pomerov v domácnosti mal. detí na č. l. 83 uvedeného spisu a úradného záznamu na č. l. 96 tohto spisu, správou z prešetrenia pomerov na č. l. 10 spisu tunajšieho súdu sp. zn. 13P/81/2021, rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 10T/60/2021-495 zo dňa 20. 12. 2021, výzvou na nástup do liečebného ústavu na č. l. 102 spisu, listinou s označením minimálna mzda Nemecko, dostupnou na webovej stránke www.minimalnamzda.sk/nemecko.php, výmenným lístkom zo dňa 24. 02. 2022, zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 7P/69/2018 oboznámením rozsudku č. k. 7P/69/2018-51 zo dňa 20. 06. 2018 a zápisnice na č. l. 43 uvedeného spisu, zo spisu sp. zn. 7P/22/2014 rozsudkom na č. l. 31 zo dňa 07. 04. 2014 a správou z prešetrenia pomerov na č. l. 16 uvedeného spisu, pričom zistil nasledovný skutkový stav.

13. O úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému L. bolo naposledy meritórne rozhodnuté rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 7P/22/2014-31 zo dňa 7.4.2014, ktorým bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti otca a matka bola zaviazaná prispievať na jeho výživu minimálnym výživným. Zo správy z prešetrenia pomerov na č.l. 16 uvedeného spisu vyplynulo, že maloletý L. mal v tom čase 6 rokov a nenavštevoval školu a ani predškolské zariadenie. Otec bol bez príjmu a príjem matky bol 250 Eur. Otec v čase prešetrenia pomerov v jeho domácnosti (5.3.2014) žil s maloletým a so svojou družkou M. W. (v tom čase ešte s priezviskom J.).

14. Pokiaľ sa jedná o mal. F. a mal. C., o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k nim bolo naposledy meritórne rozhodnuté rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 7P/69/2018-51 zo dňa 20. 06. 2018, ktorým boli obe maloleté zverené do osobnej starostlivosti otca a matka bola zaviazaná prispievať na výživu mal. F. výživným v sume 40 Eur a na výživu mal. C. sumou 35 Eur mesačne. Zo zápisnice na č. l. 43 uvedeného spisu pritom vyplynulo, že otec pracoval brigádne so zárobkom 120 Eur mesačne a

poberal aj dávku v hmotnej núdzi vo výške 23,80 Eur. Mal. F. navštevovala 5ty ročník základnej školy a mal. C. nenavštevovala ani len predškolské zariadenie. Matka žila od polky roku 2017 v Nemecku, živila sa žobraním, čím si dokázala zarobiť cca 40 Eur denne (t.j. cca 1.200 Eur mesačne).

15. Naposledy bolo o mal. deťoch rozhodnutú neodkladným opatrením nariadeným uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 13P/81/2021-16 zo dňa 26. 08. 2021, ktorým boli maloleté deti dočasne zverené do starostlivosti M. W., keď súd mal osvedčené, že mal. deti, ktoré sú dlhodobo zverené do osobnej starostlivosti otca, sa nachádzajú v situácii, kedy osobnú starostlivosť o ich osobu žiaden z rodičov nezabezpečuje. Ich otec bol vzatý do väzby a ich matka býva v Spolkovej republike Nemecko. V súčasnosti sa nachádzajú v mieste svojho bydliska, kde bývali aj so svojim otcom a M. W., a kde v súčasnosti bývajú s M. W., ktorá je manželkou otca mal. detí. Za stavu, keď osoba, do ktorej starostlivosti boli maloleté deti naposledy zverené, túto objektívne zabezpečovať nemôže, nemal súd žiadne pochybnosti o naliehavej potrebe úpravy práv a povinností vo vzťahu k maloletým neodkladným opatrením, s tým, že do úvahy prichádzala buď možnosť zveriť maloleté deti do dočasnej starostlivosti M. W. (ktorá podala návrh na zverenie maloletých do svojej náhradnej osobnej starostlivosti i návrh na nariadenie neodkladného opatrenia) alebo do dočasnej starostlivosti matky (ktorá podala návrh na zverenie maloletých do svojej starostlivosti). Listinnými dôkazmi mal súd za osvedčené, že M. W. už minimálne od 4.8.2020 (správa z prešetrenia pomerov v konaní Okresného súdu Revúca po sp. zn. 6P/31/2020) zabezpečuje starostlivosť o maloleté deti. Maloleté deti sú na ňu dobre zvyknuté, volajú ju M. alebo aj mama, hoci majú vedomosť, že nie je ich biologickou matkou, všetky tri ju majú veľmi radi a všetky by chceli ostať v jej osobnej starostlivosti. Zároveň v konaní nebolo osvedčené, že by z jej strany neboli zabezpečené potreby maloletých detí, keď hoci zo správy z prešetrenia pomerov v domácnosti detí vyplynulo, že podmienky v domácnosti sú skromné, ale zároveň sú vyhovujúce pre maloleté deti a deti sú na uvedené prostredie, ktoré považujú za svoj domov, zvyknuté. Pokiaľ sa jedná o matku, podľa vyjadrenia detí ich matka nekontaktuje (hoci sa zhruba pred dvomi týždňami u nich 1 x zastavila). Dve staršie z maloletých detí matku výslovne odmietajú, čo si matka uvedomuje a z tohto dôvodu sa vyjadrila, že ani nebude trvať na ich zverení do starostlivosti, a aj mal. C. preferuje skôr M. W., na ktorú je citovo naviazaná. Zároveň súd t. č. nemá prešetrené pomery v domácnosti matky a nie je tiež zrejmé, či by matka bola schopná okamžite na základe neodkladného opatrenia prevziať starostlivosť o maloleté deti (keď trvale žije v Nemecku). Vzhľadom k vyššie uvedenému mal súd za to, že je v najlepšom záujme maloletých aby títo na čas do skončenia konania vo veci samej boli zverení do starostlivosti M. W., ktorú mal deti dobre poznajú, ktorá dlhodobo starostlivosť o nich zabezpečuje, ktorú deti majú radi, z ktorú chcú ostať, a nie do starostlivosti matky, ktorú 2 z detí rezolútne odmietajú a tretie z detí nepreferuje, keď ako už bolo uvedené vyššie súd nepozná ani pomery matky maloletých detí, či ochotu a schopnosť osobnú starostlivosť o deti zabezpečovať okamžite.

16. Uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 0Tp/161/2021 zo dňa 21. 08. 2021, rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 10T/60/2021-495 zo dňa 20. 12. 2021 a výzvou na nástup do liečebného ústavu na č. I. 102 spisu mal súd za preukázané, že otec mal detí bol dňa 19.8.2021 vzatý do väzby a následne odsúdený za prečin nebezpečného vyhrážania. Bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov nepodmienečne a zároveň aj ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou. Na predmetné protialkoholické liečenie má otec nastúpiť 9.3.2022.

17. Otec pri svojom výsluchu uviedol, že bol vzatý do väzby dňa 19. 08. 2021 a prepustený bol 19. 02. 2022. 09. 03. 2022 má nastúpiť na protialkoholické liečenie do Kremnice. Očakáva, že tá liečba by mohla byť ukončená do pol roka, potom by si chcel nájsť prácu. Podľa jeho názoru si deti zaslúžia ostať pri M. W. a vlastne ani neprichádza do úvahy aby matka prevzala tú starostlivosť, nakoľko má muža narkomana. Deti boli navyše v podstate od narodenia stále s ním, hoci súdnymi rozhodnutiami boli zverené až neskoršie. Len jeden rok boli u matky, aj vtedy otec za nimi stále chodil.

18. Z výsluchu M. W. vyplynulo, že tvorí pár s otcom mal. detí od 05. 02. 2013, s tým, že L. je v ich starostlivosti od mája 2013, dievčatá v tomto čase ešte neboli v tejto starostlivosti. Od začiatku však po nich chodili a zhruba v roku 2014 sú u nich aj dievčatá. Pokiaľ sa jedná o kontakt detí s matkou, tak pokiaľ sa jedná o osobný kontakt detí, matku naposledy videli v auguste 2021, kedy staršie deti k nej ísť nechceli, najmladšia bola u matky dva dni. Predtým boli deti s matkou približne dva roky dozadu. Čo sa týka kontaktu matky s mal. deťmi, tak matka s deťmi nevolá, hoci teda každé z detí má mobilný telefón, píše deťom len cez facebook. Pokiaľ sa jedná o názor detí na matku, tieto deti matku nechcú. Najmä tie staršie deti si ju pamätajú, majú na ňu však skôr zlé spomienky, a najmladšia si príliš matku

ani nepamätá. V čase, keď bol otec detí vo výkone trestu odňatia slobody, tak deti si s ním volali, písali. Ohľadne výdavkov mal. detí sa pridžala toho, čo už uviedla pri prešetrení pomerov v svojej domácnosti. Matka výživné na mal. deti platí vo výške 100,00 Eur cez Western Union, s tým, že M. W. vyberá tú sumu na pošte. Naposledy peniaze prišli v mesiaci január. Deti ju volajú M., od mala ich tak aj učila. Snaží sa im zdôrazňovať, že kto je ich matkou. M. W. však deti vníma ako svoje. Pokiaľ sa jedná o dochádzku detí do školy a ich prospech, tak dochádzka detí do školy je v poriadku, čo sa týka prospechu tak F. sa učí veľmi dobre, ostatné deti prešli, s tým, že mal. F. chce ísť na strednú školu na Modrý Kameň za kuchárku. Problémy s mal. deťmi pokiaľ sa jedná o nástup otca na výkon trestu odňatia slobody boli len s mal. L., ktorý je na neho veľmi naviazaný, nechce rešpektovať autoritu v škole, mal. aj zlú partiu. M. W. bolo odporúčané, aby bola jeho základná škola zmenená, čo ona aj následne urobila. Pokiaľ sa jedná o podmienky v domácnosti, uznala, že je to tam malé, deti však majú napríklad svoj stôl na učenie a M. W. má v súčasnosti podanú žiadosť o byt. Je zamestnaná a zarobí 500,00 Eur až 600,00 Eur mesačne.

19. Zo správy z prešetrenia pomerov na č. I. 10 spisu sp. zn. 13P/81/2021 vyplynulo, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš dňa 25.08.2021 o 08:30 hod. vykonal šetrenie v domácnosti mal. detí. Podmienky v tejto domácnosti sú síce skromné (mal deti obývajú spoločnú izbu s otcom a M. W., v rodinnom dome nie je zavedená voda, túto čerpajú zo studne pred domom, WC je suché na dvore), ale vyhovujúce pre riadny vývin mal. detí. Tie sú tu zvyknuté, je to ich prirodzené prostredie. Deti odmietajú biologickú matku. Zo zisťovania ich názoru vyplynulo, že matka tieto deti nekontaktuje, hoci ich asi pred dvomi týždňami navštívila a priniesla im nejaké sladkosti. K biologickému matke nechcú ísť, stará sa o nich M. W., ktorej vravia M., alebo mama. Tú majú radi a chcú zostať bývať s ňou. S ňou a otcom sa cítia dobre, majú ich radi. Mal. F. a mal. L. biologickú matku zásadne odmietajú, nepripúšťajú možnosť, že by mali byť s ňou v Nemecku. Mal. C. je pevne citovo naviazaná na M. W., nepamätá si, že by jej biologická matka niekedy volala, má rada M. W. a chce byť s ňou. Dňa 20.08.2021 o 9:15 hod. bol vykonaný telefonický hovor s matkou mal. detí, žijúcou v Nemecku. Vrela, že si podávala na súd návrh na zverenie mal. detí do jej starostlivosti. Aj keď nerada, ale predsa si uvedomuje, že staršie deti F. a L. ju odmietajú, preto nebude trvať na ich zverení do jej starostlivosti, trvá však na zverení mal. C. do jej starostlivosti.

20. Zo správy z prešetrenia pomerov na č. I. 97 spisu vyplynulo, že pani M. W.Á. s mal. deťmi obývajú unimobunku, ktorá je rozdelená na dve časti. Vo väčšej časti sa nachádza komoda s televízorom, tri postele a pec na tuhé palivo, druhá menšia časť je zariadená skriňami a policami, v ktorých sú uložené potraviny a ošatenie. Elektrická energia je zavedená, vodu si nosia z neďalekej studne, toaleta je suchá, za unimobunkou. Podmienky sú síce skromné a stiesnené, ale vyhovujúce potrebám mal. detí. Mesačné náklady a výdavky na domácnosť sa pohybujú vo výške cca. 200 - 250 €. Tu je zahrnutá elektrická energia a strava. Mal. deti sú dispenciarizované v pediatrickej ambulancii MUDr. Zity Lukáčovej vo Veľkom Krtíši. Sú zdravé, trpia len bežnými detskými sezónnymi ochoreniami, majú absolvované všetky preventívne prehliadky a povinné očkovania. M. W. dodržiava nariadenia a odporúčania detského lekára Mal. F. navštevuje v školskom roku 2021/2022 9. ročník Základnej školy J. A. Komenského vo Veľkom Krtíši. Učí sa priemerne, baví ju varenie, aj po skončení Základnej školy by chcela pokračovať v štúdiu na SOŠ v odbore kuchár - čašník. Mesačné náklady a výdavky súvisiace so zabezpečením starostlivosti sú nasledovné: ošatenie 20 €, hygiena 20 €, mobil 10 €, cesta do školy 30 €, strava cca. 50 €, desiate denne 1,50 €. Jednorazové výdavky súvisiace so školou cca. 100 €. Mal. L. navštevuje v školskom roku 2021/2022 8. ročník Základnej školy J. A. Komenského vo Veľkom Krtíši. Dosahuje slabšie vzdelávacie výsledky, najviac ho bavia hry na telefóne. Výdavky súvisiace so zabezpečením starostlivosti a so školou sú nasledovné. Ošatenie a obuv cca. 40 €, hygiena 15 €, strava cca. 50 €, cesta do školy 30 €. Desiate 1,50 € denne. Mal. C. navštevuje v školskom roku 2021/2022 2. ročník Základnej školy J. A. Komenského vo Veľkom Krtíši. Učí sa slabšie. Výdavky na maloletú sa pohybujú vo výške cca. 100 €. Tu je zahrnuté ošatenie 20 €, hygiena 10 €, strava 40 €, cesta do školy 30 € a hračky cca. 10 €.

21. V rámci zisťovania názoru mal. detí mal. F. uviedla toľko, že vie, prečo je na pojednávaní, a to preto, že či má byť pri mame alebo nie. Ona by však chcela zostať s otcom a s M., hoci vie, že otec ešte bude musieť ísť na liečenie. Vie aj aký je dôvod, a to alkoholizmus, hoci povedala, že potom, čo sa vrátil teraz otec z výkonu trestu odňatia slobody, s alkoholom problém nemal. S mamou sa naposledy osobne videla možno pred nejakými šiestimi mesiacmi. Mama prišla na týždeň na Slovensko. Stretli sa napríklad v obchode, avšak žiadnym spôsobom sa nerozprávali. Mama ju neoslovila, ani ona sa vlastne nechcela s mamou rozprávať. Povedala, že k mame nemá žiaden cit, že sa k nej zle v minulosti správala. Pokiaľ sa jedná o ďalšie osobné stretnutie, tak stretli sa aj predtým, ale už je to dávno. U matky v Nemecku

nikdy nebola. Zvykli si písať, naposledy si však písali pred nejakými sedem a pol mesiaci, kde teda sa jej mal. pýtala, že prečo si matka nespomenula na narodeniny mladších súrodencov. Matka jej napísala toľko, že ju to nezaujíma, na čo jej mal. uviedla, že nech im dá pokoj. Ešte si okrem toho písali aj cez facebook pred nejakým mesiacom, alebo dvomi. V minulosti mama posielala aj nejaké balíky, možno päť šesť krát poslala. Bolo tam nejaké oblečenie, topánky, sladkosti a podobne. Posledné obdobie už žiadne balíky neposiela. Pokiaľ sa jedná o študijné výsledky maloletej, tak povedala, že vysvedčenie nebolo príliš dobré, ale prepadla len z fyziky na polroka. S učením jej pomáha M., ak je doma tak aj otec. Povedala asi toľko, že sa zle cítila, keď otec nebol doma a že jej chýbal, že sa jej moc učiť nedalo. Čo sa týka bytových podmienok aké majú uviedla toľko, že otec kúpil unimo bunku, ku ktorej pristavil izbu, a skôr ako to všetko stihol dokončiť ho zobrali do väzby. Mal. C. uviedla toľko, že v škole sa jej páči aj darí, že má jednotky, dvojky. S učením jej pomáhajú vlastne všetci, aj súrodenci aj M. aj otec. Býva sa jej s M. a so súrodencami dobre, ocino jej veľmi chýbal a momentálne je rada, že je späť. Myslí si však, že sa to dobre zvládlo, aj bez neho. Ohľadne matky uviedla toľko, že sa s ňou nestretáva, a to preto, že matka odišla do Nemecka. Mal. si myslí, že ich matka nechce, hoci mal. má telefón, matka jej ani raz nezavolala alebo nenapísala. Nevie ani o tom, že by jej niečo poslala. Za matkou nikdy v Nemecku nebola. Naposledy s ňou bola vtedy, keď mama bola na Slovensku, asi dva dni. Mama ju však stále natáčala, hovorila, aby mal. išla s ňou do Nemecka a ona to však teda odmietla. Tiež jej mama povedala, aby nejako zle hovorila na otca, čo takisto mal. odmietla. Ešte v minulosti sa s matkou zvykla nejakým spôsobom rozprávať, a teraz už však nie sú v žiadnom kontakte. Mal. L. uviedol toľko, že vie prečo je na pojednávaní. Má sa vyjadriť k matke, uviedol, že matku nechce. Podľa jeho názoru ani ona jeho. Zle sa k nemu správala a keď sa naposledy videli, približne pred šiestimi mesiacmi, smiala sa mu napríklad, že vyzerá ako kontajner. On jej následne skúšal potom, ako odišla zo Slovenska, aj písať. Opätovne mu napísala, že je kontajner, že oni všetci sú hnidy. A odvtedy si oni spoločne nepísali. On za mamou v Nemecku nikdy nebol. V minulosti, keď ho aj volala, tak toto odmietol. V súčasnosti matku nenávidí, nechce ju vidieť, myslí si, že ona spôsobila to, že otec skončil v base. Myslí si to preto, lebo kým ona neprišla na Slovensko, tak sa nič nestalo, hoci nepoprel, že otec v minulosti pravidelne alkohol užíval. V súčasnosti po návrate z basy, maloletý tvrdil, že otec zatiaľ alkohol nepožil. Čo sa týka školy, tak mal. chodí do školy na Modrý Kameň, kde sa mu páči viac ako v škole vo Veľkom Krtíši. Zo všetkých predmetov prešiel, mal jednotku z telesnej, inak dvojky až štvorky. Okrem angličtiny, ktorá ho vôbec nebaví, ani mu vôbec nejde. S učením mu pomáha, keď potrebuje, M., ktorá mu povedala, že to musí nejakým spôsobom zvládnuť. Pokiaľ sa jedná o odchod zo školy z Veľkého Krtíša, musel odísť preto, že nadával učiteľke, myslel si, že aj ona je nejako zainteresovaná na tom, že otec bol vzatý do väzby a následne teda odsúdený, a boli tam aj veľmi zlí spolužiaci. Keď sa niečo stalo, tak to vždy zvalili na neho. Čo sa týka balíkov, spomína si, že matka v minulosti ešte nejaké balíky posielala, on však veci, ktoré tam boli, odmietal. Myslí si, že to boli veci z koša, lebo boli špinavé, staré, prípadne príliš veľké. Nestretáva sa teda ani s matkou a ani s jej matkou, hoci žije v susedstve. M. hodnotí ako veľmi dobrú. Od malička ho vychovala, má s ňou veľmi dobrý vzťah a svojho otca má rád. Vie, že by mal ísť na liečenie.

22. Podľa § 45 ods. 1 - 4 zákona č. 36/2005 Z. z. (ďalej aj „ZR“) ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie. V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie

maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

23. Podľa čl. 5 veta prvá ZR záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

24. Ako už bolo uvedené vyššie, o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým bolo naposledy rozhodnuté rozsudkami tunajšieho súdu č. k. 7P/22/2014-31 zo dňa 7.4.2014 a č. k. 7P/69/2018-51 zo dňa 20. 06. 2018, na základe ktorých boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti otca a matka bola zaviazaná prispievať na mal. F. výživným v sume 40 Eur, na mal. L. minimálnym výživným a na mal. C. výživným v sume 35 Eur. Otec uvedenú starostlivosť o maloleté deti spolu so svojou manželkou M. W. zabezpečoval do 19.8.2021, kedy bol vzatý do väzby. Následne osobnú starostlivosť o maloleté deti prevzala M. W., a to na základe neodkladného opatrenia nariadeného uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 13P/81/2021-16 zo dňa 26. 08. 2021. Po následnom odsúdení otca za prečin nebezpečného vyhrážania a po výkone uloženého trestu bol otec z výkonu trestu prepustený dňa 19.2.2022. Z dôvodu, že je však povinný s účinnosťou od 9.3.2022 absolvovať protialkoholické liečenie ústavnou formou, možno konštatovať, že otec, ktorému boli maloleté deti naposledy meritórnymi rozhodnutiami zverené do osobnej starostlivosti, starostlivosť o maloleté deti aktuálne zabezpečovať nedokáže. V nadväznosti na vyššie uvedené si M. W. podala návrh na zverenie maloletých detí do svojej náhradnej osobnej starostlivosti, s čím súhlasil otec, kolízny opatrovník, okresná prokuratúra i maloleté deti a matka si podala návrh na zverenie detí do jej osobnej starostlivosti (s odôvodnením, že deti žijú v nevyhovujúcich podmienkach, že otec nezabezpečuje riadnu starostlivosť o mal. deti a že túto zabezpečuje mal. F.). Pri úvahách o tom, či uprednostniť zverenie maloletých detí do starostlivosti ich matky alebo do náhradnej osobnej starostlivosti M. W. súd vychádzal zo skúmania najlepšieho záujmu maloletých detí poukazujúc na skutočnosť, že podľa čl. 5 ZR je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú, ak aj na skutočnosť, že podľa § 45 ods. 1 ZR možno maloleté deti zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti za predpokladu, ak to vyžaduje záujem týchto maloletých detí. Z vykonaného dokazovania pritom jednoznačne vyplynulo, že zverenie maloletých detí do nahradenej osobnej starostlivosti M. W. (ktoré bude de facto znamenať ich ponechanie v jej osobnej starostlivosti) je v ich najlepšom záujme.

25. V prvom rade totiž z vykonaného dokazovania vyplynulo, že M. W. tvorí s otcom mal. detí pár od 05. 02. 2013 (t.j. viac ako 9 rokov) a minimálne od 5.3.2014 (t.j. takmer 8 rokov) žijú v spoločnej domácnosti. Minimálne od 5.3.2014 žije s otcom a M. W. aj mal. L.. Pokiaľ sa jedná o mal. F. a mal. C., tieto, hoci boli do osobnej starostlivosti otca zverené až rozhodnutím zo dňa 20.6.2018, žijú v spoločnej domácnosti s otcom a M. W. minimálne od r. 2017, t.j. cca 5 rokov. M. W., ktorá je manželkou otca mal. detí, je teda osobou, na ktorej prítomnosť a starostlivosť sú maloleté deti dobre a dlhodobo zvyknuté a zároveň žije s maloletými deťmi v domácnosti, ktorú maloleté deti považujú za svoj domov. Pokiaľ sa jedná o matku maloletých detí, táto dlhodobo (od r. 2017) žije v Nemecku s tým, že maloleté deti s matkou v Nemecku nikdy neboli, matka podľa názoru súdu neprejavuje skutočný záujem o maloleté deti a deti navyše matku odmietajú. Z pripojeného spisu Okresného súdu Revúca sp. zn. 6P/31/2020 súd zistil, že už dňa 4.8.2020, kedy boli prešetrené pomery v domácnosti, kde mal deti bývali, deti s matkou neudržiavali kontakt a túto odmietali, s tým, že i matka súhlasila s tým, aby boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti M. W. (k uvedenému nakoniec nedošlo nakoľko otec nenastúpil na výkon trestu odňatia slobody - pozn. súdu). Zo zisťovania názoru mal. detí na pojednávaní ďalej vyplynulo, že mal. deti videli svoju matku osobne naposledy cez letné prázdniny r. 2021 (predtým cca 2 roky dozadu), kedy mal. F. sa s matkou odmietla rozprávať, k mal. L. sa matka podľa jeho slov nesprávala pekne a preto odmietol k nej ísť, a mal. C. síce s matkou 2 dni strávila, avšak odvtedy sa s ňou matka žiadnym spôsobom nekontaktuje, hoci maloletá má vlastný telefón. Matka t.č. nie je v žiadnom kontakte ani s mal. L., keď si od augusta 2021 písali len jeden krát tesne po tom čo odišla naspäť do Nemecka a je len v sporadickom elektronickom kontakte s mal. F., v rámci ktorého kontaktu jej však mal. F. napísala, aby im dala matka pokoj. Všetky maloleté deti sa vyjadrili v tom zmysle, že chcú ostať s otcom (resp. s M. W.), keď mal. F. k osobe matky osobitne uviedla, že keď matka bola naposledy na Slovensku ani sa len nerozprávali, a mal. L., že matku vidieť nechce a túto nenávidí. Odmietavý vzťah k matke pritom deti vyjadrili už aj skôr v rámci

konania Okresného súdu Revúca (ako už bolo uvedené vyššie), či pri zisťovaní ich názoru kolíznym opatrovníkom dňa 20.8.2021. V súčasnosti negatívny vzťah najmä mal. L. a mal. F. si zrejme uvedomuje aj samotná matka, keď dňa 20.08.2021 v telefonickom rozhovore s kolíznym opatrovníkom uviedla, že si uvedomuje, že staršie deti F. a L. ju odmietajú, preto nebude trvať na ich zverení do jej starostlivosti. Ďalej z vykonaného dokazovania vyplynulo, že bytové pomery v domácnosti otca a M. W. sú síce skromné, čo bolo spôsobené aj tým, že skôr ako otec stihol dokončiť prístavbu unimobunky, v ktorej deti s otcom a M. W. bývajú, bol vzatý do väzby, ale dostatočné na zabezpečenie starostlivosti o maloleté deti. Tie sú tu zvyknuté, je to ich prirodzené prostredie. Zároveň z vykonaného odkazovania vyplynulo, že M. W. je riadne zamestnaná s príjmom od 500 do 600 Eur mesačne v čistom, a teda má k dispozícii finančné prostriedky a udržiavanie pomerov v domácnosti na dostatočnej úrovni. Zároveň sa jedná o osobu s trvalým pobytom na území SR, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, má zdravotné, osobnostné a morálne predpoklady na zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti a spôsobom svojho života podľa názoru súdu zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v najlepšom záujme maloletých detí. M. W. totiž zabezpečuje starostlivosť o maloleté deti (za prítomnosti ich otca i bez neho) dlhodobo, v jej starostlivosti neboli zistené žiadne významnejšie nedostatky a zároveň je po zdravotnej stránke spôsobilá vykonávať starostlivosť o maloleté deti (viď. výmenný lístok na č.l. 108 spisu). Za tohto stavu, keď maloleté deti sa nachádzajú v spoločnej starostlivosti M. W. a ich otca minimálne od r. 2014 (u mal. L.), resp. od r. 2017 (u mal. F. a C.), a následne v samostatnej starostlivosti M. W. od augusta 2021, so svojou matkou sa riadne osobne nestretávajú, v jej mieste bydliska v Nemecku nikdy neboli, s matkou nie sú v žiadnom alebo len občasnom kontakte cez telefón alebo elektronickými prostriedkami, svoju matku dlhodobo odmietajú a sú citovo naviazané na svojho otca a M. W., ktorá je jeho manželkou, nemal súd žiadne pochybnosti o tom, že v najlepšom záujme maloletých detí je aby boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti M. W.. Správnosti uvedeného záveru nasvedčuje i to, že matka už v r. 2020 súhlasila so zverením detí do náhradnej osobnej starostlivosti M. W., že sama aj v súčasnosti vyjadrila pochybnosti o zverení mal. L. a F. do svojej starostlivosti a že v súčasnosti možno mať pochybnosti aj o technickej realizovateľnosti prevzatia osobnej starostlivosti matkou, keď tomuto nebráni len zjavný nesúhlas všetkých maloletých detí, ale aj skutočnosť, že sama matka priznáva, že nemá finančné prostriedky ani len na to, aby z Nemecka prišla na Slovensko na súdne pojednávanie. Preto súd mal deti do náhradnej osobnej starostlivosti M. W. zveril, podľa § 45 ods. 3 ZR vymedzil rozsah práv a povinností M. W. k mal. spôsobom podľa § 45 ods. 4 ZR a zároveň návrh matky na zverenie mal. do jej náhradnej osobnej starostlivosti zamietol.

26. Podľa § 45 ods. 8 ZR súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

27. Pokiaľ sa jedná o otázku vyživovacej povinnosti a o jej rozsah, súd vychádzal zo záveru, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, že obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, že súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného a že dieťa sa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov

28. Z vykonaného dokazovania pritom vyplynulo, že mal. F. navštevuje v školskom roku 2021/2022 9. ročník Základnej školy J. A. Komenského vo Veľkom Krtíši. Učí sa priemerne, baví ju varenie. Mesačne

náklady a výdavky súvisiace so zabezpečením starostlivosti o ňu sú nasledovné: ošatenie 20 Eur, hygiena 20 Eur, mobil 10 Eur, cesta do školy 30 Eur, strava cca. 50 Eur, desiate denne 1,50 Eur (t. j. mesačne približne 30 Eur vzhľadom na približný počet školských dní v mesiaci - 20). Jednorazové výdavky súvisiace so školou na začiatku školského roku boli cca. 100 Eur (t. j. približne 10 Eur mesačne). Výdavky na mal. F. tak predstavujú spolu 170 Eur, a to bez výdavkov na lieky maloletej, ak je chorá, či iných neočakávaných výdavkov. V priemere teda na odôvodnené potreby maloletej je potrebné vynaložiť cca 180 Eur mesačne. Mal. L. navštevuje v školskom roku 2021/2022 8. ročník Základnej školy v Modrom Kameni. Výdavky súvisiace so zabezpečením starostlivosti a so školou sú nasledovné. Ošatenie a obuv cca. 40 Eur, hygiena 15 Eur, strava cca. 50 Eur, cesta do školy 30 Eur, desiate 1,50 Eur denne (30 Eur mesačne). Výdavky na mal. L. tak predstavujú spolu 165 Eur, a to bez výdavkov na lieky maloletého, ak je chorý, a tiež bez výdavkov na školu (školské pomôcky, učebnice, ZRPŠ a podobne). V priemere teda na odôvodnené potreby maloletého je potrebné vynaložiť cca 180 Eur mesačne. Mal. C. navštevuje v školskom roku 2021/2022 2. ročník Základnej školy J. A. Komenského vo Veľkom Krtíši. Výdavky na mal. tvorí ošatenie 20 Eur, hygiena 10 Eur, strava 40 Eur, cesta do školy 30 Eur a hračky cca. 10 Eur. Výdavky na mal. C. tak predstavujú spolu 110 Eur, a to bez výdavkov na lieky maloletej, ak je chorá, či výdavkov na školu. V priemere teda na odôvodnené potreby maloletej je potrebné vynaložiť cca 120 Eur mesačne.

29. Pokiaľ sa jedná o otca, vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že tento sa od 19.8.2022 do 19.2.2022 nachádzal vo výkone väzby a vo výkone trestu odňatia slobody uloženého mu za úmyselný trestný čin, a od 9.3.2022 bude absolvovať protialkoholickú liečbu ústavnou formou, a to až do doby, do kedy to bude vyžadovať jej účel. Pred nástupom do väzby bol zamestnaný a dosahoval priemerný mesačný príjem 634,25 Eur. Preto súd s poukazom na platnú právnu úpravu § 62 ods. 2 a 75 ods. 1 ZR, v zmysle ktorej rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností a možností (t. j. v zmysle zásady potenciality) vychádzal zo skutočnosti, že v možnostiach otca mal. je dosahovať aspoň rovnaký príjem, aký dosahoval pred nástupom do väzby, t.j. 634,25 Eur v čistom. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe totiž súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Obdobné negatívne dopady na možnosť platiť výživné, aké má konanie povinného, ktorým sa sám bez vážneho dôvodu (nie v dôsledku objektívnych príčin ním nezavinených), vzdal doterajšieho výhodnejšieho zamestnania (s vyšším príjmom) a zamenil ho za zamestnanie menej výhodné, kde dosahuje nižší príjem (§ 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine), má úmyselné protiprávne konanie povinného majúceho znaky trestnej činnosti, za ktoré bol vzatý do väzby a následne mu bol súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pri výkone ktorého došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmov. Aj v takom prípade je namieste uplatnenie princípu potenciality príjmov. Skutočnosť, že takýmto konaním sa povinný vzdal objektívnej možnosti platiť výživné, nemôže byť na úkor oprávneného (k uvedenému pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 20. 2. 2019, sp. zn. 3 Cdo 236/2018). Vo svetle uvedeného možno dospieť k záveru, že pokiaľ bol otec pred nástupom do väzby schopný dosahovať príjem cca 634 Eur v čistom, tento je schopný dosahovať aj v súčasnosti, keď vlastným zavinením (protiprávna činnosť) sa vzdal uvedeného príjmu počas väzby a výkonu trestu odňatia slobody a zároveň vlastným zavinením uvedený príjem nebude môcť dosahovať počas ústavného liečenia, ktoré mu bolo nariadené súdnym rozhodnutím v dôsledku páchanej protiprávnej činnosti pod vplyvom návykovej látky (alkoholu).

30. Pokiaľ sa jedná o osobnú a majetkovú situáciu matky, táto dlhodobo (od r. 2017) žije v Nemecku, a okrem mal. F., L. a C. nemá inú vyživovaciu povinnosť. Matka, okrem toho, že uviedla, že žije v 3-izbovom byte s manželom, že poberá dávky (v bližšie neuvedenej výške) a učí sa po nemecky, čo jej platí štát, žiadnym spôsobom k preukázaniu svojej majetkovej situácie neprispela, a to napriek skutočnosti, že z § 32 CMP vyplýva, že účastníci sú povinní úplne a pravdivo opísať skutkové okolnosti potrebné pre rozhodnutie a na preukázanie svojich skutkových tvrdení označiť dôkazy. Preto súd s poukazom na platnú právnu úpravu § 62 ods. 2 a 75 ods. 1 ZR, v zmysle ktorej rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností a možností (t. j. v zmysle zásady potenciality) vychádzal zo skutočnosti, že

v možnostiach matky mal. je dosahovať aspoň príjem na úrovni minimálnej mzdy v Spolkovej republike Nemecko, vychádzajúc z článku s názvom Minimálna mzda Nemecko dostupnom na webovej stránke www.minimalnamzda.sk/nemecko.php, t. j. za r. 2021 v sume 1596 Eur a za r. 2022 v sume 1649 Eur. Nie je totiž možné opomíňať, že pri určovaní vyživovacej povinnosti sa na strane povinného rodiča prihliada na jeho schopnosti a tiež možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Zásada, že nerozhodujú skutočné zárobkové a majetkové pomery rodičov, ale ich reálne zárobkové a majetkové možnosti, plynú z toho, že je povinnosťou rodičov, aby venovali všetky sily na dôsledné zaistenie výživy svojich detí a vyvarovali sa každého konania, ktoré má negatívny dopad na možnosť zabezpečenia výživy detí (m. m. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 20. 2. 2019, sp. zn. 3 Cdo 236/2018). V opačnom prípade (vychádzajúc zo fakticity príjmu) by súd, ak by nemal preukázaný reálny príjem povinného rodiča, musel určovať výživné podľa § 62 ods. 3 ZR, t. j. na sumu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. (čo v súčasnosti predstavuje sumu 29,87 Eur mesačne), a teda v konaní, či v živote, pasívny rodič by zo svojej pasivity vyťažil i to, že by mu súd určil výživné v najnižšej prípustnej výške, čo by bolo zároveň v zjavnom rozpore so záujmom maloletého dieťaťa na tom, aby boli zabezpečené materiálne podmienky potrebné na jeho zdravý vývoj a vývin. Preto mal súd za to, že bez ohľadu na svoje vzdelanie, skúsenosti, návyky a pracovné zručnosti možno od matky spravodlivo požadovať dosahovanie aspoň minimálneho zárobku v krajine, v ktorej sa zdržiava, a to osobitne s poukazom na skutočnosť, že matka sa v Nemecku zdržiava už od r. 2017, a teda mala zjavne dostatok času na to aby si osvojila jazyk či našla zamestnanie, v ktorom by aspoň zákonom stanovenú minimálnu mzdu mohla dosahovať.

31. Z vyššie uvedeného vyplýva, že v možnostiach otca je dosahovať približne 40 % z príjmu matky a preto by sa otec mal podieľať na 40 % výdavkov maloletých detí, súdom ustálených na 180, 180 a 120 Eur. Preto súd otca zaviazal prispievať na výživu maloletých detí sumou 70 (F.), 70 (L.) a 50 (C.) Eur mesačne so splatnosťou vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce a sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš. Matka, ktorej možnosti dosahovať príjem sú vyššie, by sa mala podieľať na úhrade 60 % výdavkov maloletých detí. Preto súd matku zaviazal prispievať na výživu maloletých detí sumou 110 (F.), 110 (L.) a 70 (C.) Eur mesačne so splatnosťou vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce a sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš.

32. Súd určil počiatok vyživovacej povinnosti obidvoch rodičov k mal. ku dňu, ktorým boli maloleté deti neodkladným opatrením zverené do dočasnej starostlivosti M. W. (26. 8. 2021). Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie R 4/1987, podľa ktorého sa počiatok vyživovacej povinnosti spravidla stanovuje od právoplatnosti rozsudku o zverení dieťaťa do výchovy iného občana ako rodiča, pričom k skoršiemu dátumu sa dá počiatok vyživovacej povinnosti upraviť v prípade, ak iný občan ako rodič prevzal dieťa do starostlivosti na základe predbežného (dnes neodkladného) opatrenia nariadeného súdom. Od vyššie uvedeného dátumu až do dňa rozhodnutia súdu vzniklo otcovi, ktorý od 26.8.2021 žiadne výživné na mal deti neuhrádzal, zročné výživné v sume 1 176,77 Eur $[(70 + 70 + 50 \text{ Eur}) \times 6 \text{ mesiacov (od septembra 2021 až do februára 2022)} + 6 \text{ dní mesiaca august 2021 (190 Eur/31 x 6 dní)]$, ktoré mu súd povolil splácať v pravidelných 50,00 Eur mesačných splátkach, vždy do 25-teho dňa v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom sa stane toto rozhodnutie právoplatné, s tým, že v prípade nezaplatenia čo len jednej zo splátok sa stane splatným celý zostatok dlhu. Od 26.8.2021 až do dňa rozhodnutia súdu vzniklo matke, ktorá uhrádzala výživné len v sume 100 Eur mesačne za mesiace august až január 2022, zročné výživné v sume 1 276,78 Eur $[(110 + 110 + 70 \text{ Eur}) \times 6 \text{ mesiacov (od septembra 2021 až do februára 2021)} + 6 \text{ dní mesiaca august 2021 (290 Eur/31 x 6 dní)} - 100 \text{ Eur} \times 5 \text{ mesiacov (september 2021 až január 2022)} - 6 \text{ dní mesiaca august 2021 (100/31 x 6 dní)]$, ktoré jej súd povolil splácať v pravidelných 100,00 Eur mesačných splátkach, vždy do 25-teho dňa v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom sa stane toto rozhodnutie právoplatné, s tým, že v prípade nezaplatenia čo len jednej zo splátok sa stane splatným celý zostatok dlhu, a to zohľadňujúc výšku zvýšeného výživného, potenciálne príjmy matky, ako aj skutočnosť aby zročné výživné bolo uhradené približne do jedného roka od právoplatnosti rozsudku.

33. Pokiaľ sa jedná o návrh otca na zvýšenie výživného na maloleté deti počnúc dňom 22.1.2021 (deň podania jeho návrhu na súd) naďalej, tu súd považoval v prvom rade za potrebné uviesť, že z dôvodu, že otec bol vzatý do väzby dňa 19.8.2022, odvtedy osobnú starostlivosť o deti nezabezpečoval a túto nebude zabezpečovať ani naďalej z dôvodu jeho nástupu na ústavnú liečbu, v čoho dôsledku

súd zveril maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti Navrhovateľky, pojmovo pripadalo do úvahy len zvýšenie výživného na maloleté deti za obdobie od podania návrhu na súd (22.1.2021) do dňa predchádzajúceho dňu vzatia otca mal. detí do väzby (t.j. do 18.8.2021). Len v uvedenom období sa totiž deti nachádzali v osobnej starostlivosti otca a len v uvedenom období preto otec vynakladal na ich výživu svoje prostriedky. Ako už bolo uvedené v odsekoch vyššie, na úhradu odôvodnených potrieb mal. F. je potrebné aktuálne (a inak tomu nebolo ani v r. 2021) vynaložiť cca 180 Eur, na výživu mal. L. rovnako 180 Eur a na výživu mal. C. cca 120 Eur, s tým, že mal. F. v rozhodnom období navštevovala 8my ročník ZŠ, L. 7my ročník ZŠ a C. prvý ročník ZŠ. Otec bol zamestnaný s príjmom 634,25 Eur v čistom mesačne a v možnostiach matky bolo dosahovať príjem 1596 Eur. O úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému L. bolo naposledy meritórne rozhodnuté rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 7P/22/2014-31 zo dňa 7.4.2014, ktorým bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti otca a matka bola zaviazaná prispievať na jeho výživu minimálnym výživným. Zo správy z prešetrenia pomerov na č.l. 16 uvedeného spisu vyplynulo, že maloletý L. mal v tom čase 6 rokov a nenavštevoval školu a ani predškolské zariadenie. Otec bol bez príjmu a príjem matky bol 250 Eur. Otec v čase prešetrenia pomerov v jeho domácnosti (5.3.2014) žil s maloletým a so svojou družkou M. W. (v tom čase ešte s priezviskom J.). Z uvedeného vyplýva, že od posledného rozhodnutia o výživnom na mal. L. uplynulo takmer 8 rokov, maloletý je teda podstatne starší, začal chodiť do základnej školy, s čím vznikli nové výdavky (školské pomôcky, učebnice, cesta do školy a pod.) a zvýšili sa jeho potreby stravovania, odievania, hygieny a podobne. Rovnako došlo k zmenám na strane otca, ktorý v r. 2014 bol bez príjmu, ako aj na strane matky, ktorá v r. 2014 dosahovala príjem 250 Eur. U maloletého i u jeho rodičov tak došlo k podstatným zmenám, ktoré odôvodňujú zmenu rozhodnutia o výške výživného (§ 78 ods. 1 ZR). Pokiaľ sa jedná o mal. F. a mal. C., o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k nim bolo naposledy meritórne rozhodnuté rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 7P/69/2018-51 zo dňa 20. 06. 2018, ktorým boli obe maloleté zverené do osobnej starostlivosti otca a matka bola zaviazaná prispievať na výživu mal. F. výživným v sume 40 Eur a na výživu mal. C. sumou 35 Eur mesačne. Zo zápisnice na č. l. 43 uvedeného spisu pritom vyplynulo, že otec pracoval brigádne so zárobkom 120 Eur mesačne a poberal aj dávku v hmotnej núdzi vo výške 23,80 Eur. Mal. F. navštevovala 5ty ročník základnej školy a mal. C. nenavštevovala ani len predškolské zariadenie. Matka žila od polky roku 2017 v Nemecku, živila sa žobraním, čím si dokázala zarobiť cca 40 Eur denne (t.j. cca 1.200 Eur mesačne). Od posledného rozhodnutia o mal. F. a C. teda uplynulo cca 3 a pol roka, za ktorý čas rovnako došlo k podstatným zmenám na strane mal. detí, keď mal. C. začala chodiť do základnej školy, s čím vznikli nové výdavky (školské pomôcky, učebnice, cesta do školy a pod.) a zvýšili sa jej potreby stravovania, odievania, hygieny a podobne a hoci mal. F. už základnú školu pred 3 a pol rokom navštevovala, i u nej, vzhľadom k tomu, že v súčasnosti má už viac ako 15 rokov došlo k podstatným zmenám vo výdavkoch najmä v súvislosti s jej dospievaním, s potrebou páčiť sa opačnému pohlaviu a podobne (zvýšené výdavky na ošatenie, hygienu), či intenzívnym fyzickým rastom (zvýšenie výdavkov na stravu). Rovnako došlo k zmenám na strane ich rodičov, keď príjmy otca v r. 2018 boli len cca 150 Eur mesačne a príjmy matky cca 1.200 Eur mesačne. U maloletých i u ich rodičov tak došlo k podstatným zmenám, ktoré odôvodňujú zmenu rozhodnutia o výške výživného (§ 78 ods. 1 ZR).

34. Ako už bolo uvedené vyššie, na úhradu odôvodnených potrieb mal. F. a mal. L. je v súčasnosti potrebné vynaložiť 180 Eur mesačne a na úhradu potrieb mal. C. 120 Eur mesačne. Otec v roku 2021 zarábala približne 634 Eur (čo zodpovedá jeho možnostiam a schopnostiam) a v možnostiach matky bolo dosahovať príjem približne 1596 Eur. Príjem otca tak dosahoval približne 40 % z príjmu matky a zároveň v rozhodnom období zabezpečoval i osobnú starostlivosť o maloleté deti (čo súd s poukazom na § 62 ods. 4 ZR musel osobitne pri určovaní výživného zohľadniť). Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že matka by sa mala podieľať na 70 % odôvodnených potrieb maloletých detí (po zverení detí do náhradnej starostlivosti M. W. tomu je len na 60 % výdavkov detí, keď v prípade náhradnej osobnej starostlivosti nemožno zohľadňovať osobnú starostlivosť otca o deti). Preto súd matku zaviazal prispievať na výživu mal. F. výživným v sume 125,00 Eur, na výživu maloletého L. výživným v sume 125,00 Eur a na výživu maloletej C. výživným v sume 85,00 Eur mesačne, vždy do 25-teho dňa v mesiaci vopred k rukám otca, počnúc dňom 22. 01. 2021 (podľa § 77 ods. 1 veta druhá ZR) do 18. 08. 2021 (deň predchádzajúci dňu nástupu otca na výkon väzby). V prevyšujúcom rozsahu súd návrh otca na zvýšenie výživného zamietol.

35. Za obdobie od 22.1.2021 do 18.8.2021 vzniklo matke zročné výživné na maloleté deti v celkovej sume 1 614,32 nasledovne. Na mal. F. v sume 585,81 Eur [80 Eur ako rozdiel medzi výškou doposiaľ určeného výživného a sumou 125 Eur x 7 mesiacov (od februára 2021 do augusta 2021) + 10 dní mesiaca január 2021], na mal. L. v sume 662,38 Eur [90,58 Eur ako rozdiel medzi výškou doposiaľ

určeného minimálneho výživného do 30.6.2021 a sumou 125 Eur x 5 mesiacov (od februára 2021 do júna 2021) + 10 dní mesiaca január 2021 + 90,13 Eur ako rozdiel medzi výškou doposiaľ určeného minimálneho výživného od 1.7.2021 a sumou 125 Eur x 2 mesiace] a na mal C. v sume 366,13 Eur [50 Eur ako rozdiel medzi výškou doposiaľ určeného výživného a sumou 85 Eur x 7 mesiacov (od februára 2021 do augusta 2021) + 10 dní mesiaca január 2021]. Uvedené zročné výživné súd matke povolil splácať v pravidelných 100 Eurových mesačných splátkach vždy do 25-teho dňa v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom sa stane toto rozhodnutie právoplatné, s tým, že v prípade nezaplatenia čo len jednej zo splátok sa stane splatným celý zostatok dlhu, a to zohľadňujúc výšku zvýšeného výživného, potenciálne príjmy matky, ako aj skutočnosť aby zročné výživné bolo uhradené približne do jeden a pol roka od právoplatnosti rozsudku.

36. Keďže súd rozhodol o zverení mal. do náhradnej osobnej starostlivosti, zmenil zároveň predchádzajúce rozhodnutia tunajšieho súdu, ktorými boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti otca a matka bola zaviazaná prispievať na ich výživu výživným v sume 40 Eur, minimálnym výživným a výživným v sume 35 Eur.

37. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, keď v konaní neboli tvrdené a ani súdom zistené žiadne tak špecifické okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z jeho účastníkov.

38. Po vyhlásení rozsudku sa M. W., otec, okresná prokuratúra a kolízny opatrovník výslovne vzdali práva na podanie odvolania voči všetkým vyhláseným výrokom tohto rozsudku

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je p r í p u s t n é odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Veľký Krtíš.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a uvedie sa spisová značka. Okrem toho sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.